

Dostupnost stomatološke usluge:

Među osobe s invaliditetom spadaju i skupine djece s poteškoćama u razvoju i odraslih osoba koji imaju više težih vrsta oštećenja zdravlja, između ostalog mentalnu retardaciju i/ili poremećaje autističnog spektra. Oni zbog prirode svoga zdravstvenog stanja ne mogu surađivati sa stomatologom te je popravak ili vađenje zubi jedino moguće izvršiti u općoj anesteziji. Takvi zahvati se na mome području provode jedino u Splitu u Stomatološkoj poliklinici Doma zdravlja SDŽ. Obzirom da na širem području RH nije sustavno oformljen model pružanja oralne zaštite OSI, navedenoj poliklinici se obraćaju osobe i iz drugih gradova, te se stvaraju liste čekanja prema kojoj se na zahvat čeka i do godinu dana. Zamislite da toliko čekate da vam netko sredi zub koji vas boli? Također, upitna je i izvedba samih zahvata koji se provode u neprimjerenim uvjetima, neadekvatno opremljenoj prostoriji za provođenja opće anestezije i postupka oporavka nakon iste.

Tim stomatologa samo jednom tjedno radi zahvate sanacije i vađenja zubi osobama sa invaliditetom, te su, prema njihovim riječima, također nezadovoljni ovakvim dugogodišnjim načinom provođenja terapijskih postupaka.

Zahvati se provode u općoj anesteziji u tehnički neispravnoj sobi bez osigurane potrebne aparature u slučaju komplikacija tijekom i nakon anestezije. Poliklinika nema anesteziologa pa u tu svrhu dolazi doktor anesteziolog iz KBC Split. Ne postoji odgovarajuća soba za buđenje već istu zamjenjuje što kraći boravak „negdje sa strane“ unutar prostora u kojem je izvršen zahvat, nakon čega slijedi otpuštanje omamljenog pacijenta jer već drugi dolaze na red... Zbog prevelikog broja pacijenata te neodgovarajuće organizacije rada stomatološkog i anesteziološkog tima u Stomatološkoj poliklinici na red za terapijske zahvate ili u konačnici vađenje zubi se jako dugo čeka.

Tijekom čekanja djeca s poteškoćama i OSI trpe nenasnosne bolove, što dodatno pogoršava njihovo psihofizičko stanje, te su mnogi, premda na različitim medikamentoznim terapijama, nepotrebno u regresiji, pogotovo osobe s poremećajima iz autističnog spektra i mentalnim oboljenjima. Neki od njih jako loše podnose opću anesteziju i buđenje na što se ne gleda s posebnom pažnjom i prioritetom, premda su svi svjesni nedostatne opreme u slučaju komplikacija. Nadalje, zahvati se odabranog dana izvode kao na pokretnoj traci i ne postoji soba za buđenje u kojoj se može ostaniti ovisno o potrebama pacijenata nego se takvi otpuštaju čim stanu na noge, a što će poslije s njima biti to je manje važno ... Ja sam svoje dijete od 65 kg nosila i vukla jer je jedva hodala dok je povraćala, vikala, bacala se i lupala sebe šakama u glavu te lupala glavom kad bi pala na pod. Inače je autoagresivna i uvijek je problem s buđenjem nakon anestezije. Nažalost, svaki od nas roditelja ima svoju priču i traumatično iskustvo.

Kako bi unaprijedila dostupnost stomatološke usluge, pravobraniteljica je uputila preporuku i sazvala sastanak u Ministarstvu zdravstva na temu: *Stomatološke intervencija u općoj anesteziji za osobe s posebnim potrebama*. Na sastanku se razgovaralo o problemima s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom i djeca s teškoćama u razvoju prilikom dobivanja stomatoloških usluga, a koja saznanja Ured ima putem primljenih pritužbi i navoda iz medija te o radnjama koje ministarstvo namjerava poduzeti u cilju otklanjanja opisanih višegodišnjih problema. Prema posljednjim informacijama dobivenim od Ministarstva zdravstva proizlazi kako je krajem 2016. godine ipak došlo do pozitivnih pomaka s ciljem otklanjanja problema.

Na području Dalmacije, u okviru Opće bolnice Šibensko-kninske županije osigurava se pružanje stomatoloških usluga osobama s invaliditetom na način da jednom tjedno na odjel otorinolaringologije dolazi oralni kirurg iz Doma zdravlja Šibenik koja pruža stomatološke usluge.

Klinički bolnički centar Split u suradnji sa Stomatološkom poliklinikom Split pruža 2 puta tjedno stomatološke usluge u općoj anesteziji djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom. Stomatološke usluge se pružaju i u Općoj bolnici u Dubrovniku.

Kao pozitivni primjer može se navesti i Dnevna bolnica Klinike za stomatologiju Kliničkog bolničkog centra Zagreb. Prema riječima predstojnika Klinike sve specijalističke grane stomatologije pružaju se u najsuvremenije opremljenim prostorima u kojima rade Djelatnici Klinike za stomatologiju te djelatnici Stomatološkog fakulteta. Sanacije u općoj anesteziji podrazumijevaju kompletnu sanaciju usne šupljine

u jednoj posjeti. To znači da će biti popravljeni svi karijesom promijenjeni zubi te izvađeni svi zubi koji su toliko destruirani da ih se ne može sanirati ispunom.

Nadalje, mogu se napraviti jednostavnija endodontska liječenja (čišćenje korijenskih kanala), dok će zubi koji zahtijevaju kompliciraniji endodontski zahvat, zbog limitiranog vremena u sali, biti izvađeni. Također se pacijentima čisti kamenac radi prevencije upale zubnog mesa, a zubi se premazuju zaštitnim fluoridnim lakovima radi dodatne zaštite zubi od karijesa. Stomatološke usluge se provode i u Kliničkoj bolnici Dubrava.

Na području Slavonije i Baranje rad je u Zavodu za maksilofacijalnu i oralnu kirurgiju Kliničkog bolničkog centra Osijek reorganiziran na način da stomatološke usluge pruža veći broj stomatologa. S obzirom na navedeno liste čekanja su minimalne te djeca s teškoćama u razvoju kao i osobe s invaliditetom sve potrebne stomatološke usluge mogu dobiti u skladu sa potrebama.